

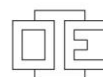
IZHODIŠČA ZA EKONOMSKO - SOCIALNI SPORAZUM 2012 -2015

Oktober 2011

**Predlog
Združenja delodajalcev Slovenije**

ZDS je član

IZHODIŠČA ZDS ZA EKONOMSKO-SOCIALNI SPORAZUM 2012-2015

1. IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO IN NAMEN EKONOMSKO-SOCIALNEGA SPORAZUMA

- Socialni sporazum naj opredeljuje **temeljne zaveze in usmeritve socialnih partnerjev** (delodajalcev, sindikatov) in Vlade RS, ki **vodijo k skupno opredeljenim ciljem**.
- Socialni sporazum naj bo **kratek in transparenten**, vanj naj se **ne zapisujejo zakonske določbe**.
- Socialni sporazum naj bo **podlaga potrebnim spremembam zakonodaje**.

2. CILJ EKONOMSKO-SOCIALNEGA SPORAZUMA

Podpisniki sporazuma si moramo skupaj prizadevati za čimprejšnje **gospodarsko okrevanje** ter prihodnji **ekonomsko, socialno in okoljsko uravnotežen razvoj**.

Socialni partnerji in vlada se moramo zavedati, da je uspešno **gospodarstvo predpogoj za socialno državo**.

3. VELJAVNOST SOCIALNEGA SPORAZUMA

Socialni sporazum naj se sklepa za **4 leta**, za **obdobje 2012 – 2015**.

4. AKTIVNOSTI ZA DOSEGO CILJEV

4.1. Socialni dialog

- Socialni dialog mora biti **temelj za skupno delovanje**, ki bo omogočal doseganje skupnih ciljev.
- **Ekonomsko socialni svet je temelj tripartitnega dialoga** med vlado, sindikati in delodajalci.
- **Kolektivne pogodbe so temelj bipartitnega dogovarjanja** politike plač med delodajalci in sindikati.
- Vse **ključne odločitve** pristojnih institucij na ekonomskem in socialnem področju naj bodo **rezultat predhodnega usklajevanja** socialnih partnerjev.
- **Posegi v status in položaj socialnih partnerjev** se naj zagotavljajo s spoštovanjem njihovega samostojnega delovanja in organiziranja, zato naj **ne bo posegov v ta status brez njihovega soglasja**.

4.2. Konsolidacija javnih financ

- Javne finance je potrebno **konsolidirati predvsem preko zniževanja javno finančnih izdatkov (omejevanja javne porabe)**, na prihodkovni strani **niso sprejemljive nove davčne obremenitve v okviru stroška dela**.
- Potrebna je **reforma sistema socialne zaščite**.
- Potrebno je razvojno prestrukturirati javno finančne odhodke s ciljem **boljšega črpanja sredstev EU**.
- Pri investicijah javnega sektorja ohraniti poudarek na **investicijah, ki so namenjene spodbujanju gospodarstva**.

4.3. Cenejša, učinkovitejša javna uprava

- Potrebna je **racionalizacija javne uprave**, ki naj bo učinkovitejša, transparentna in cenejša.
- Potrebna je **racionalizacija procesov in poslovanja** v javnem sektorju.

4.4. Razbremenitev stroška dela

- Potrebujemo **stabilen, konkurenčen, pregleden in enostaven** davčni sistem.
- **Odpraviti ali znižati prispevke** za socialno varnost za tista povračila stroškov v zvezi z delom, ki **se ne upoštevajo pri izračunu pokojninske osnove** delavca oziroma zavarovanca.
- **Navzgor omejiti plačevanje prispevkov** za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.
- Vzpostavitev učinkovitih inšpekcijskih organov za ugotavljanje kršitev iz naslova **dela na črno**.

4.5. Reforma sistemov socialne zaščite

- Zagotoviti je potrebno večjo **preglednost** nad socialnimi transferji.
- Preprečevati je potrebno **neutemeljeno kopičenje** socialnih prejemkov pri posamezniku.
- **Očistiti zdravstveno in pokojninsko blagajno izdatkov**, ki nimajo podlage v zavarovanju na podlagi dela, ampak **so čisti socialni transferji**, ki bi morali biti financirani iz proračuna.

4.6. Reforma pokojninskega sistema

- **Finančno spodbujati delodajalce** k ohranjanju zaposlitve delavcev, ki so že dopolnili minimalne pogoje za upokožitev.

- Spodbujati **razvoj dodatnega prostovoljnega** pokojninskega zavarovanja.
- Uvesti **olajšave pri plačevanju prispevkov in davkov** za vse oblike dodatnega (individualnega in kolektivnega) pokojninskega zavarovanja.
- **Spremeniti sistem usklajevanja pokojnin**, tako da pokojnine ohranjajo realno vrednost, in sicer usklajevanje z napovedano inflacijo enkrat letno.
- Starejšim omogočiti bolj fleksibilen in več možnosti prehoda iz zaposlitve v upokožitev ter upokožencem omogočiti spodbude in forme za nadaljnje delo.
- Finančno spodbujati delodajalce k ohranjanju zaposlitve delavcev, ki so že dopolnili minimalne pogoje za upokožitev.

4.7. Reforma zdravstvenega sistema

- **Poceniti delovanje** zdravstvenega sistema ter **povečati njegovo učinkovitost**.
- **Prilagoditi obseg in sestavo pravic** iz obveznega zdravstvenega zavarovanja v skladu z demografskimi gibanji, razvojem medicinske stroke in finančnimi možnostmi.
- Oblikovati in zagotavljati **možnosti za hitrejši vračanje delavcev na delo** zaradi bolniške odsotnosti, podpirati dejavnosti za preprečevanje bolezni in skrb za lastno zdravje.
- Uvesti **davčne vzpodbude za naložbe podjetij v preventivo** ter programe ohranjanja zdravja zaposlenih.
- Spodbujati **javno-zasebno partnerstvo** pri financiranju in izvajanju storitev in programov socialnega varstva ter posredovanju dela.

4.8. Varna prožnost na trgu dela za več in boljše delovna mesta

- Vzpostaviti ravnovesje **varne prožnosti (flexicurity)** na trgu dela med prožnostjo delovnih razmerij, sistemi socialne varnosti, vseživljenjskim izobraževanjem in aktivno politiko zaposlovanja:
- to pomeni **prenoviti Zakon o delovnih razmerjih, Zakon o prispevkih za socialno varnost, Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, itd.**
- **Omogočiti izvajanje fleksibilnih oblik zaposlovanja, ki že obstajajo**, z ustreznimi spodbudami in olajšavami (delo za krajši delovni čas, delitev delovnega mesta, prožna izraba delovnega časa, delo na domu in delo na daljavo).
- Promovirati **geografsko in poklicno mobilnost** zaposlenih: omogočiti lažji prehod zaposlenih med podjetji.
- Uvesti **spodbude za delodajalce za zaposlovanje dolgotrajno brezposelnih** mladih in starejših.
- V času gospodarskih nihanj omogočiti **prehajanje zaposlenih od enega delodajalca k drugemu** na podlagi dogovora med delodajalcema – prvotni cilj mora biti ohranitev zaposlitve in ne posameznega delovnega mesta.

- Omogočiti in spodbuditi **hitrejši vstop na trg dela pri mladih** (ureditev štipendij, študentskega dela, fleksibilnosti prve zaposlitve, itd.)

4.9. Plačna politika

- **Rast bruto plač mora slediti gospodarskim gibanjem** ter ostati v okvirih rasti produktivnosti in s tem omogočati vzdržno rast in generiranje delovnih mest.
- Rast plač v **javnem sektorju ne sme prehitevati rasti plač v zasebnem sektorju**, gospodarstvo in javni sektor morata imeti **enak vpogled v izhodišča za pogajanja**.
- **Kolektivne pogodbe dejavnosti in podjetja so temelj dogovarjanja politike plač** med delodajalci in sindikati.
- **Minimalna plača** naj ostane **zakonska kategorija**, ki je socialni korektiv in **ohranja svojo realno vrednost** s tem, da se enkrat letno uskladi za napovedano inflacijo. Vse spremembe zakona o minimalni plači se naj sprejemajo **v soglasju med socialnimi partnerji in Vlado RS**.
- Potrebna je **prenova plačnih modelov** v kolektivnih pogodbah in pri delodajalcih v smeri, ki bo ustrezala prilagoditvam aktualnemu času.

4.10. Znanje in inovacije kot temelj razvoja

- Izboljšati **dvosmeren pretok znanja** med raziskovalno sfero in gospodarstvom.
- **Zaposljivost diplomantov naj bo** (poleg upoštevanja deficitarnosti poklicev) **eden izmed glavnih kriterijev** za ocenjevanje kvalitete fakultet.
- Vsi socialni partnerji bo morali sodelovati pri **načrtovanju poklicnega in strokovnega izobraževanja** in skladno s pooblastili nosimo odgovornosti za njegovo izvajanje.
- Skupna promocija in načrtovanje socialnih partnerjev do **poklicev, ki so na trgu dela deficitarni**.
- **Mladim raziskovalcem** je potrebno omogočiti poseben položaj ter podjetjem zagotoviti vzpodbude za zaposlovanje le teh.
- Zagotoviti **sistemske pogoje in odpraviti administrativen ovire** za delodajalce, da se bodo bolj odločali za **prakso, pripravništvo in izpopolnjevanje mladih**.

4.11. Zagotavljanje cenovne stabilnosti

- Nadaljevati in uresničevati **omejevalno politiko reguliranih cen** (komunalne storitve, električna energija, uvajanje novih storitev) ter blažiti čezmerne vplive nihanja cen nafte (preko **trošarin** na tekoče gorivo), in cen drugih energentov.
- V okviru bipartitnega dialoga (predvsem v javnem sektorju) voditi **plačno politiko, ki ne generira inflacijskih pričakovanj**.

5. SOCIALNI MIR

V času veljavnosti socialnega sporazuma naj se podpisniki zavežejo, da bodo dosledno in korektno skupno delovali z namenom doseganja ciljev sporazuma in da bodo vse morebitne spremembe uveljavljali sporazumno, ter da bodo v tem času spoštovali in zagotavljali socialni mir.

6. PODPISNIKI SOCIALNEGA SPORAZUMA

- Delodajalska združenja, sindikalne centrale, Vlada RS